

Томас Цалапатис

Ово место

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
• СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ •
КРАЉЕВО

Едиција
ПОВЕЉА

Библиотека
ВЕРСОПОЛИС
књига четврта

Уредници
Ана Гвозденовић
Дејан Алексић

With the support of the
Creative Europe Programme
of the European Union

Томас Цалапатис

ОВО МЕСТО

с грчког превела Милица Шпадијер

OBO MECTO

ОНИ КОЈИ НАС НИСУ МОГЛИ
ПОРАЗИТИ РАТОМ

I

Њихова прва понуда била је она која нас је
изненадила.

То је било нешто на шта нисмо навикли
  примери добре воље.

Једни су говорили о лукавству

Други о трику.

Али већина је схватила
  дрвеног коња

И његов једноставан натпис

Као знак да нам се срећа преокренула.

Провели смо коња кроз капију

Унели га међу зидине

И оставили га на првом проширењу града.

Неки, најсумњичавији,

Остали су целу ноћ да га чувају

Чекајући да се изнутра излије неизбежно.

Ништа се није десило.

Другог дана, преграда

Скривена у трбуху коња

Изнада се отворила.

Приступили смо јој оклевајући.
Оклевајући смо је прегледали.
Празно.

II

Дани су свитали и гасили се повише њега.
Стајао је ту,
Израслина посвећена нашој новој срећи.
И како су дани пролазили
Навикли смо се на то.
Они су отишли.
Или смо барем тако мислили.

Неколико дана касније пред нашим капијама
Нови коњ
Овога пута без натписа.
И овај празан као и претходни.
Унели смо га
И њега оставили на првом проширењу.
Исцрпљени од ношења, отишли смо да се одморимо.
Али нисмо успели.
Глас са капије нас је обавестио
Да се трећи коњ појавио
на улазу у град.
Извршили смо своју дужност без питања.
На крају крајева, такве загонетке намењене су
херојима, полубоговима

Онима који су – како год окренеш – изнад нас
Ко смо ми

да постављамо питања

Ми само вучемо
Не отежавамо. Ни овај пут
Нити иједан наредни
Код четвртог, па петог, десетог шупљег коња.
И њих смо вукли
Остављајући их у разним деловима града.

Покушавамо да се не навикнемо на то.
Непрестано негујемо своје изненађење.
Јер ми знамо.
Када све ово постане рутина
Може се испоставити да је један од коња
– по први пут –
Испуњен освајачима.

III

Сада безбедни и збуњени
Окружени смо шупљим коњима
И опкољени
упадима који се никада нису догодили.
Улице су закрчене, тргови пуни
Престали смо да довлачимо шупље коње
у град.

Склањамо их
остављамо на плажи.

A живот је неподношљив од толике гужве.
Не кривимо оне који су напустили град
и настанили се у шупљим коњима на плажи.
Ноћу наш глас одјекује
у дрвеним ковчезима, на пустим улицама.
Одјеци тренутка тријумфа
што се сада враћа као ругло.

Град се испразнио. И ја одлазим.
Идем за својима.
Дрвени коњ
и наша променљива судбина.
Још један преокрет.

Они који нас нису могли поразити
ратом
Коначно су нас сравнили
добрим намерама.

ЗУБ ВУЧЈАКА

Провео сам детињство
Хранећи златним рибицама вучјака
Толико је порастао
Да више не могу да га видим

Где год да одем прати ме
Као хоризонт
Као старост.

Окренем се да га погледам. – Нема га.
Узвикујем његово име.
– Ништа.
А ипак је ту.

Никада се нисмо срели, а ипак,
Стално успева.
Увек је на одредишту
Пре мене.

Растргнуће шта било
Уништава све што стоји
Тера свет од мене.

Увек корак испред
Освети се за сваки мој циљ

Поништава ми све изгледе.
Док ја стигнем он је отишао
Не ризикује.
Уништење
То је његов начин да ми докаже да постоји.

Ноћу чујем његове кораке.
Закључан у мом сну урличе
Рањена животиња
Чека да осванем.

Лоше се понашам према њему, знам
То је јер животиње

Упознају смрт

Са нашим именом
А ја не могу да се навикнем.

Где год да одем пратиће ме
Као моје речи
Као старост.
Наша веза је усамљеност
Његово лајање је мој пут
А златна рибица
Валута утопљеника.

КАНАЋАНИ СЕ ОТАПАЈУ

Донеси овде своје прорачуне, планове и
Мапе

Жену чије брадавице увек показују
Север.

Нацртај велики круг шиљком шестара

Право низ одвод свега знаног.

Рашири своја оклевања, она вештачка

Одлагања, своје урођено кашњење

Рашири их по поду и котрљај се по њима

Хедонистички и зачудно.

Јер свака раздаљина мора бити кршење

Видљивог.

Становници рециклирају

Залихе нестају

Канађани се отапају.

Отвори прозоре док куваш, да пожелиш

Да час када ће се све згуснути буде далеко.

Погни се, само се погни за свакога ко је прошао
кроз живот

Са висином испод 1,60.

Укључи тостер,

Онај који љубав претвара у секс.

Дивљина овде – као доручак или сијеста – јесте

Само тренутак у дану.
Будилници разбешњују
Пријатељи откупљују
Канађани се отапају.
Између понављања
И његовог понављања
Где ивица свега што траје
Сусреће оно што јој даје облик
Тамо се збир поништава.
Ми овде...
Ајде да наставимо.

Намажи своје љубавне креме, помириши белину
Завесе и запали свеће.
Доћи ће вечерас и онда ћемо видети шта је.
Дотад сви мртви имају исто име
И то их мири.
Зато што
Птице тугују
А воде нас окружују
То је јер
Власници свезују
И птице ме узнемирују
То је углавном зато што
Се песме завршавају
А Канађани се отапају.

КОНСТАНТИН У ЈЕДНИНИ

Срео сам га у праскозорје
Усправног, непомичног, како стоји тамо
Једна рука од глине, друга од јечма
Тешке очи и посекотина
На унутрашњем виду

Како стоји тамо
Усправан и непомичан
Како гаси бес опасан као пиштољ на воду
На челу стене.

- Презирем друге људе. Рекао ми је
- Све друге? Питао сам га
- Углавном

Све

Остале

(Рекао ми је)

- А зашто их презиреш? (питао сам га)

Презирем их, рекао је
Презирем их, рекао је
Презирем их јер их има више, рекао је
– Презирем их јер их има више од мене.

ВЛАДАР

Живео једном давно један краљ, владар огромне области. Али авај, цело његово краљевство било је литица. И није имао поданика, барем не задуго, јер су сваки пут падали у понор са литице и гинули. И није имао краљице, јер су и оне падале и гинуле. Слуге, присталице и завереници. Сви су падали преко литице и гинули. Тако владар стари у тузи, у досади. Гледа у понор и не може да спава. Понекад, у узалудном покушају да заспи, броји све оне који падају. Гастрономе, законодавце, кондуктере. Забављаче, баштоване и домаћице. Сви под правим углом. Нестају. Броји лица, очи, увојке косе. Сви падају преко литице и нестају. У бескрајном паду све изгледа исто. Брзина празнине их изједначава. Пуштене, косе се испреплећу. Очи ураћају у друге очи. А лица успевају да се суоче само са сличним лицима. Пуштена коса која се мрси, његова је. Његове су и очи које дочекују исте очи. И његово је лице одраз лица које пада од почетка. То је његов пад. И сваки пут пад који броји, његов је. Успон то потврђује. Сваки владар траје колико и његов пад.

ВРАТА

Била је то ноћ као и свака друга. Ноћ када смо опљачкани. Сви ми, жртве истог плана, истог усклађеног покрета. Догађај заједнички за све. Наше изненађење потврда њиховог тријумфа, када рука не налази ништа да откључа, када рука која би закуцала остане неспретно да виси у празнини, када се претеће раме залети да провали па се срушиш.

То је зато што су неки људи украли сва врата града. Истовремено, изненада, неопозиво.

Сва врата града.

Зграде широм отворене, приватност нарушена, пролази слободни. Прошао рок *мојем*.

Ујутру смо се пробудили обамрли. Простор није више имао трајање, бескућника није било, а деца коју смо тајили изненађено су плесала по улицама. Поветарац је миловао нашу голотињу.

Сви смо се тада поклонили
Дивљој владавини случаја

ГРАД УСАМЉЕНОСТИ

У овој четврти искључиво живе Ничеи. Исцрпљени својим вечним повратком, издижу се изван добра и зла, иду у романтичне шетње звератујући у идоле и сумрак, цртају бркове на Вагнеровим плакатима, гласно причају о грбавцу, орлу и змији. Они љубе коње у уста, љубе време у образе, у суштини раде оно што Ничеи раде. А свитање се осмехује свим својим поломљеним зубима.

Једног дана три Ничеа пронађена су убијена испод стабла јабуке. Њихова тела била су избодена, старост нетакнута а све јабуке изједене. Чак и када су надлежни говорили о још једном обрачуну, знали смо са довољно сигурности да то што се догодило свакако важније од обичног записа у новинама.

ОВО МЕСТО

Ово место је сахрањено и закопано дубоко у себи. Дете гледа у градилишта. Био је радник у овим крајевима, некада, када је био велики. Остало је мало тога, замагљено. Сећање на сутрашње године, ожиљак на руци, а можда и оно на шта ожиљак подсећа.

Сада дете обема рукама стисне своју руку.

На начин на који се птице у сну закаче за гране.

Не да не падну, не да се задрже, већ да зграбе све летење које им је преостало од дана.

КУТИЈА

Имам једну малу кутију у којој увек некога кољу. Мало већу од кутије за цигара. Мало непривлачнију од кутије цигара. Не знам ко, не знам кога, али неко се коље. И никакав звук се не чује (осим онда када се чује). Стављам је на полицу за књиге, на сто када желим да проведем сате гледајући је, даље од прозора да не избледи од сунца, испод кревета када желим да се осећам несташно. Унутра некога кољу, чак и кад имамо госте, чак и у недељу, чак и кад пада киша. Када сам пронашао кутију – нећу рећи како, нећу рећи где – задовољно сам је донео кући. Тада сам мислио да ћу чути шум мора. Али, унутра су покољи. Позлило ми је од гужве, сазнања о дешавањима, догађањима у кутији. Њено присуство је почело да ме мучи. Морао сам да реагујем, да се ослободим, смирим, окупам. Требало је донети одлуке. Зато сам је послао пријатељу; пријатељу ког имам само да бих му давао поклоне. Умотао сам кутију невиним шареним папиром, везао папир невином шареном траком. У кутији са писмима је кутија и у тој кутији некога кољу. У поштанском сандучету чека да доспе у руке мом пријатељу. Пријатељство које одржавам само да бих давао поклоне.

Ο ΤΟΠΟΣ ΑΥΤΟΣ

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤ'ΑΦΕΡΑΝ ΝΑ ΜΑΣ ΚΕΡΔΙΣΟΥΝ ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

I

Η πρώτη τους προσφορά ήταν αυτή που αιφνιδίασε.
Ήταν που δεν είχαμε συνηθίσει

δείγματα καλής θελήσεως.

Κάποιοι μίλησαν για δόλο

άλλοι για τεχνάσματα.

Οι περισσότεροι όμως εξέλαβαν

το ξύλινο άλογο

και τη λιτή επιγραφή του

ως σημάδια της τύχης μας που άλλαζε.

Φέραμε το άλογο μέσα απ' την πύλη

περνώντας το απ' τα τείχη

και στο πρώτο άνοιγμα της πόλης το αφήσαμε.

Κάποιοι, οι πιο καχύποπτοι,

έμειναν τη νύχτα ολόκληρη να το φυλάνε

περιμένοντας από μέσα να ξεχυθεί το αναπόφευκτο.

Τίποτα δεν συνέβη.

Τη δεύτερη μέρα, μια καταπακτή

κρυφή στην κοιλιά του αλόγου

άνοιξε ξαφνικά.

Με δισταγμό το πλησιάσαμε.
Με δισταγμό το εξετάσαμε.
Άδειο.

II

Οι μέρες ξημέρωναν και έδυναν επάνω του.
Έστεκε εκεί,
όγκος αφιερωμένος στη νέα μας τύχη.
Και καθώς οι μέρες περνούσαν
τη συνηθίζαμε.
Εκείνοι είχαν φύγει.
Ή έτσι νομίζαμε.

Λίγες μέρες μετά μπροστά από τις πύλες μας
ένα νέο άλογο
αυτή τη φορά χωρίς επιγραφή.
Άδειο και αυτό όπως το προηγούμενο.
Το φέραμε μέσα
Το αφήσαμε κι αυτό στο πρώτο άνοιγμα.
Εξαντλημένοι από το κουβάλημα πήγαμε να
αναπαυτούμε.
Μα δεν προλάβαμε.
Μια φωνή απ' την πύλη μας ενημέρωνε
Πως ένα τρίτο άλογο είχε εμφανιστεί
στην είσοδο της πόλης.
Κάναμε το καθήκον μας χωρίς να κάνουμε ερωτήσεις.
Άλλωστε τέτοιοι γρίφοι απευθύνονται

σε ήρωες, σε ημίθεους
σε – όπως και να 'χει – ανώτερους μας
Ποιοι είμαστε εμείς
να κάνουμε ερωτήσεις
Εμείς μονάχα σέρνουμε
Δεν βαρυγκομούμε. Ούτε αυτή τη φορά
Ούτε και τις επόμενες
Στο τέταρτο, στο πέμπτο, στο δέκατο κούφιο άλογο.
Τα σύραμε κι αυτά
Αφήνοντάς τα σε διάφορα σημεία της πόλης.

Προσπαθούμε να μη συνηθίσουμε.
Καλλιεργούμε διαρκώς το ξάφνιασμα μας.
Γιατί το ξέρουμε.
Όταν όλα αυτά γίνουν ρουτίνα
ένα από τα άλογα μπορεί να αποδειχτεί – πρώτη φορά–
επανδρωμένο με κατάκτηση.

III

Τώρα ασφαλείς και ξαφνιασμένοι
Από κούφια άλογα κυκλωμένοι
Και πολιορκημένοι
από εισβολές που δεν συνέβησαν ποτέ.
Οι δρόμοι έχουν φρακάρει, γέμισαν οι πλατείες
Σταματήσαμε πια να σέρνουμε τα κούφια άλογα
στην πόλη.

Τ' απομακρύνουμε
τ' αφήνουμε στην παραλία.
Κι η ζωή ανυπόφορη μέσα στο τόσο στριμωξίδι.
Δεν είναι να κατηγορείς αυτούς που άφησαν την πόλη
κι εγκαταστάθηκαν στα κούφια άλογα της παραλίας.
Τις νύχτες η φωνή μας αντηχεί
στα ξύλινα κουφάρια, στους έρημους δρόμους.
Ηχώ μιας στιγμής θριάμβου
που τώρα επιστρέφει ως χλευασμός.

Η πόλη άδειασε. Φεύγω κι εγώ.
Θ' ακολουθήσω τους δικούς μου.
Το ξύλινο άλογο
και η τύχη μας που αλλάζει.
Μια άλλη άλωση.

Αυτοί που δεν κατάφεραν να μας κερδίσουν
με τον πόλεμο
Μας ισοπέδωσαν τελικά
με τις καλές προθέσεις.

ΕΚΕΙΝΟ ΤΟ Δ'ΟΝΤΙ ΛΥΚΟΣΚΥΛΟ

Τον παιδικό μου πέρασα χρόνο
ταΐζοντας με χρυσόψαρα ένα λυκόσκυλο
πήρε μέγεθος τόσο
που πια δεν μπορώ να το δω

Όπου κι αν πάω ακολουθεί
όπως ο ορίζοντας
όπως η ηλικία.

Γυρίζω να το κοιτάξω. – Πουθενά.
Φωνάζω το όνομά του.
– Τίποτα.
Και όμως είναι εκεί.

Δεν συναντιόμαστε ποτέ κι όμως,
διαρκώς προλαβαίνει.
Βρίσκεται πάντοτε στον προορισμό
πριν από μένα.

Ξεσκίζει το καθετί
Καταστρέφει οτιδήποτε όρθιο
Διώχνει τον κόσμο μακριά μου.

Πάντοτε ένα βήμα μπροστά
Εκδικείται τον κάθε μου στόχο

Ακυρώνει την κάθε μου προοπτική.
 Μόλις φτάσω έχει μόλις φύγει
 Δεν ρισκάρει.
 Η καταστροφή
 είναι ο τρόπος του να μου αποδεικνύει πως υπάρχει.

Τις νύχτες ακούω τα βήματά του.
 Κλειδωμένο στον ύπνο μου αλυχτά
 Πληγωμένο ζώο
 περιμένει να ξημερώσω.

Του φέρομαι άσχημα το ξέρω
 Είναι που τα ζώα
     εξοικειώνουν το θάνατο
 Με το όνομά μας
 Κι εγώ δεν μπορώ να συνηθίσω.

Όπου κι αν πάω θ' ακολουθεί
 Όπως οι λέξεις μου
 Όπως η ηλικία.
 Ο δεσμός μας είναι μοναξιά
 Το γάβγισμά του ο δρόμος μου
 Και τα χρυσόψαρα
     συνάλλαγμα των πνιγμένων.

ΟΙ ΚΑΝΑΔΟΙ ΛΙΩΝΟΥΝ

Φέρε εδώ τους υπολογισμούς σου, τα σχέδια και τους
χάρτες σου,
τη γυναίκα αυτή που οι ρώγες της δείχνουν πάντα τον
Βορρά.

Χάραξε ένα μεγάλο κύκλο με το καρφί του διαβήτη
ακριβώς στην τρύπα αποχέτευσης του επιστητού.

Άπλωσε τους δισταγμούς σου, τις τεχνητές
καθυστερήσεις, την έμφυτη αργοπορία σου
άπλωσέ τα στο πάτωμα και κυλήσου πάνω τους
ηδονικά και απορημένα.

Γιατί κάθε απόσταση οφείλει να είναι καταπάτηση του
ορατού.

Οι κάτοικοι ανακυκλώνουν

Οι προμήθειες τελειώνουν

Οι Καναδοί λιώνουν.

Άνοιξε τα παράθυρα ενώ μαγειρεύεις, να εύχεσαι η
ώρα που όλα θα πήξουν να είναι μακριά.

Σκύψε, απλώς σκύψε για όλους όσους πέρασαν τη ζωή
τους σε ύψος κάτω του 1,60.

Άναψε την τοστιέρα,

αυτή που μεταμορφώνει τον έρωτα σε σεξ.

η αγριότητα εδώ – όπως το πρόγευμα ή η σιέστα – είναι
απλώς μια στιγμή της μέρας.

Τα ξυπνητήρια εξαγριώνουν
Οι φίλοι εξαργυρώνουν
Οι Καναδοί λιώνουν.
Ανάμεσα στην επανάληψη
και την επανάληψή της
εκεί που η άκρη απ' ό,τι διαρκεί
συναντά αυτό που του δίνει σχήμα
εκεί το σύνολο μηδενίζεται.
Εμείς εδώ...
Ας συνεχίσουμε.

Άπλωσε τις ερωτικές σου κρέμες, μύρισε το λευκό της
κουρτίνας και άναψε τα κεριά.
Θα έρθει απόψε και τότε θα δούμε τι είναι.
Μέχρι τότε όλοι οι νεκροί έχουν το ίδιο όνομα
Και αυτό τους συμφιλιώνει.
Γιατί
Τα πουλιά μετανιώνουν
Και τα νερά μας κυκλώνουν
Είναι γιατί
Οι ιδιοκτήτες στερεώνουν
Και τα πουλιά με αγχώνουν
Είναι κυρίως γιατί
Τα ποιήματα τελειώνουν
Και οι Καναδοί λιώνουν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ο ΕΝΙΚΟΣ

Τον συνάντησα στο ξήλωμα της μέρας
Όρθιο, ακίνητο, να στέκει εκεί
Το ένα χέρι από πηλό, το άλλο από κριθάρι
Μάτια βαριά και μια χαρακιά
στην μέσα όραση

να στέκει εκεί,
όρθιος κι ακίνητος
να ξεδιψά την νεροπίστολη οργή του
στο μέτωπο ενός βράχου.

- Σιχαίνομαι τους άλλους. Μου είπε εκείνος
- Όλους τους άλλους; Τον ρώτησα εγώ
- Κυρίως

Όλους
Τους άλλους
(Μου είπε εκείνος)

- Και γιατί τους σιχαίνεσαι; (Τον ρώτησα εγώ)

Τους σιχαίνομαι είπε
Τους σιχαίνομαι είπε
Τους σιχαίνομαι γιατί είναι περισσότεροι, είπε
- Τους σιχαίνομαι γιατί είναι περισσότεροι από εμένα.

ΈΝΑΣ ΗΓΕΜΟΝΑΣ

Κάποτε ζούσε ένας βασιλιάς, ηγεμόνας μιας έκτασης τεράστιας. Αλίμονο όμως, το βασίλειό του όλο ήταν ένας γκρεμός. Και υπηκόους δεν είχε, τουλάχιστον όχι για πολύ, γιατί κάθε φορά έπεφταν στα βάθη του γκρεμού και χάνονταν.

Και βασιλισσες δεν είχε, γιατί κι αυτές έπεφταν και χάνονταν. Υπηρέτες, υπασπιστές και συνωμότες. Όλοι τους έπεφταν στον γκρεμό και χάνονταν. Έτσι γερνά στη θλίψη, στην ανία. Κοιτά τα βάθη και δεν μπορεί να κοιμηθεί. Καμιά φορά, σε μια μάταιη προσπάθεια, μετρά όλους αυτούς που πέφτουν μπας και τον πάρει ο ύπνος. Γαστρονόμους, νομοθέτες, τροχονόμους. Γελωτοποιούς, κηπουρούς και οικονόμους. Όλοι τους κάθετοι. Και χάνονται. Μετρά τα πρόσωπα, τα μάτια, τις μπούκλες των μαλλιών.

Όλα να πέφτουν στον γκρεμό να χάνονται. Μες στην ατελείωτη πτώση όλα μοιάζουν. Η ταχύτητα του κενού τα εξισώνει. Λυτά, τα μαλλιά μπλέκουν μεταξύ τους. Τα μάτια βυθίζονται σε άλλα μάτια. Και τα πρόσωπα καταφέρνουν να αντικρίσουν μονάχα όμοια πρόσωπα. Λυτά να μπλέκουν τα μαλλιά του. Τα μάτια του να υποδέχονται ίδια μάτια. Και το πρόσωπό του, καθρέφτισμα του προσώπου που πέφτει απ' την αρχή. Είναι η δική του πτώση.

Και κάθε φορά είναι η δική του πτώση που μετρά.
Το σκαρφάλωμα το επιβεβαιώνει.
Κάθε ηγεμόνας διαρκεί όσο η πτώση του.

ΠΟΡΤΕΣ

Ήταν μια νύχτα σαν όλες τις άλλες. Η νύχτα εκείνη που μας έκλεψαν. Όλοι μας θύματα του ίδιου σχεδίου, της ίδιας συντονισμένης κίνησης. Συμβάν κοινό για όλους. Το ξάφνιασμά μας επιβεβαίωση του θριάμβου τους, όταν το χέρι δεν βρίσκει να ξεκλειδώσει, όταν το χέρι που θα χτύπαγε αιωρείται αμήχανο στο κενό, όταν απειλώντας ο ώμος ορμά να συγκρουστεί και σωριάζεσαι.

Είναι γιατί κάποιιοι έκλεψαν όλες τις πόρτες της πόλης. Ταυτόχρονα, ξαφνικά, αμετάκλητα.

Όλες τις πόρτες της πόλης.

Κτήρια ορθάνοιχτα, παραβιασμένη ιδιωτικότητα, ελεύθερες διαβάσεις. Ληξιπρόθεσμο δικό μου.

Το πρωί ξυπνήσαμε μουδιασμένοι. Ο χώρος δεν είχε διάρκεια, άστεγοι δεν υπήρχαν και τα παιδιά που κρατούσαμε μυστικά χοροπήδαγαν ξαφνιασμένα στους δρόμους. Ένα αεράκι χάιδεψε τη γύμνια μας.

Όλοι μας τότε υποκλιθήκαμε

Στην άγρια κυριαρχία του τυχαίου

ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΗΣ ΜΟΝΑΞΙΑΣ.

Στη γειτονιά αυτή κατοικούν αποκλειστικά Νίτσε. Εξαντλημένοι από την αιώνια επιστροφή τους, μετεωρίζονται πέρα από το καλό και το κακό, περιπατούν ρομαντικούς περιπάτους χαζεύοντας είδωλα και λυκόφως, ζωγραφίζοντας μουστάκια στις αφίσες του Βάγκνερ, συζητώντας μεγαλόφωνα για τον καμπουράκο, τον αετό και το φίδι. Φιλάνε τα άλογα στο στόμα, φιλάνε τον χρόνο στα μάγουλα, κάνουν γενικά όσα οι Νίτσε κάνουν. Και το ξημέρωμα χαμογελά με όλα τα σπασμένα του δόντια.

Μια μέρα 3 Νίτσε βρέθηκαν δολοφονημένοι κάτω από μια μηλιά. Τα σώματά τους μαχαιρωμένα, η ηλικία ανέπαφη και όλα τα μήλα της χτυπημένα. Ακόμα και όταν οι αρχές κάνανε λόγο για ένα ακόμη ξεκαθάρισμα λογαριασμών, εμείς γνωρίζαμε με αρκετή βεβαιότητα πως το περιστατικό ήταν σαφώς σημαντικότερο από μια απλή καταχώρηση στα δελτία.

Ο ΤΟΠΟΣ ΑΥΤΟΣ

Ο τόπος αυτός κηδεύεται και θάβεται βαθιά μέσα στον εαυτό του. Το παιδί κοιτάζει τις οικοδομές. Είχε κάνει εργάτης σ αυτά τα μέρη, κάποτε, όταν ήταν μεγάλο. Λίγα μένουν τώρα θολά. Η ανάμνηση της αυριανής ηλικίας, ένα σημάδι στο χέρι, και ίσως αυτό που το σημάδι θυμίζει. Τώρα το παιδί με τα δύο του χέρια σφίγγει το χέρι του. Με τον τρόπο εκείνο που τα πουλιά στον ύπνο τους γαντζώνονται στα κλαδιά. Όχι για να μην πέσουν, όχι για να κρατηθούν, αλλά για να σφίξουν όλο το πέταγμα που περίσσεψε από τη μέρα τους.

ΤΟ ΚΟΥΤΙ

Έχω ένα μικρό κουτί που πάντα μέσα του κάποιον σφάζουν.

Λίγο πιο μεγάλο από κουτί παπουτσιών. Λίγο πιο άχαρο από κουτί με πούρα. Δεν ξέρω ποιος, δεν ξέρω ποιον, μα κάποιον σφάζουν. Και ήχος δεν ακούγεται (εκτός από τις φορές που ακούγεται). Το τοποθετώ στη βιβλιοθήκη, στο τραπέζι όταν θέλω να περνώ τις ώρες μου κοιτάζοντάς το, μακριά από τα παράθυρα να μην το κιτρινίσει ο ήλιος, κάτω από το κρεβάτι μου όταν θέλω να νιώσω άτακτος. Μέσα του κάποιον σφάζουν, ακόμη και όταν στο σπίτι μας έχουμε γιορτή, ακόμα και την Κυριακή, ακόμα και όταν βρέχει.

Όταν βρήκα το κουτί – δε θα πω πώς, δε θα πω πού – το έφερα με ικανοποίηση σπίτι. Την ώρα εκείνη νόμιζα πως θα άκουγα τον ήχο της θάλασσας. Όμως, εκεί μέσα γίνονται σφαγές.

Άρχισε να με αρρωσταίνει η φασαρία, η γνώση των συμβάντων, τα γεγονότα μέσα στο κουτί. Η παρουσία του άρχισε να με αρρωσταίνει. Έπρεπε να δράσω, να απελευθερωθώ, να ηρεμήσω, να κάνω ένα μπάνιο. Αποφάσεις έπρεπε να παρθούν.

Έτσι, το ταχυδρόμησα σε έναν φίλο· έναν φίλο που έχω μόνο για να του κάνω δώρα. Τύλιξα το κουτί με αθώο πολύχρωμο χαρτόνι, έδεσα το χαρτόνι με αθώα

πολύχρωμη κορδέλα. Μέσα στο κουτί με τα γράμματα υπάρχει ένα κουτί και μέσα στο κουτί αυτό κάποιον σφάζουν. Στο γραμματοκιβώτιο περιμένει να φτάσει στα χέρια ενός φίλου. Μια φιλία που συντηρώ απλώς για να κάνω δώρα.

THIS LAND

с грчког на енглески превела
Елена Ана Мастромауро
(Ελενα Άννα Μαστρομάουρο)

THOSE UNABLE TO DEFEAT US
THROUGH WAR

I

Their first offering was the one that startled us
Unaccustomed as we were

to gestures of good will

Some spoke of wile

Others of trickery

Most of us, though, perceived

the wooden horse,

As a sign of our changing luck.

We brought the horse in through the gate,

We hauled it inside our walls,

And in the town's first opening we left it.

Some, the most suspicious amongst them,

Stood there guard the night entire

Waiting from within to spew the inevitable.

Nothing happened.

On the second day, a hatch

Hidden in the horse's belly

Suddenly opened

Reluctantly we approached it
Reluctantly we examined it
Empty.

II

The days would rise and set on it
There it stood,
A bulk dedicated to our new luck.
And as the days passed
To it we grew accustomed.
They had departed.
Or so we thought.

A few days later before our gates
A new horse
This time without inscription.
Barren, too, like the one before.
We carried it in
Left this one, too, at the first opening.
Exhausted from all the hauling to rest we sought.
But didn't make it.
A voice from the gate informed us
A third horse appeared before our gates
at the town's entrance.
We did our duty with no questions asked
After all, such puzzles are addressed
To heroes, to demigods

To – let's face it – beings superior to us
Who are we
  to raise questions
We simply haul
Never howl. Not this time
And nor the next ones.
The forth, the fifth, the tenth barren horse.
We hauled them, too
Leaving them at various points in the city.

Striving not to get accustomed.
We endlessly nurture our surprise.
Because we know.
When all this becomes the custom
One of the horses may be – this once –
Stuffed with subjugation.

III

Safe now and confused
Surrounded by hollow horses
And beleaguered
  by never occurring invasions.
Roads jammed, crowded squares
And we stopped dragging empty horses into town.
Now we discard them
And leave them at the beach.
Life is unbearable

In all this cramming and shoving.
So, one cannot blame those who fled town
And raced to shelter inside the hollow horses
at the beach.
Our voice echoes
  on the streets at night
Inside wooden carcasses
And deserted roads.
Like a memory of a glorious moment
Whose echo returns as derision.

I am leaving, too.
I'll follow my people.
Because this city is empty
And the wooden horse
  ultimately brought us a different downfall.

Those unable to defeat us through war
Finally razed us
  with their good intentions.

THE TOOTH OF THE WOLFDOG

I spent my childhood time
Feeding goldfish to a wolfdog
He grew so
I can no longer see him

Wherever I go he follows
Like the horizon
Like age.

I turn to look at him. – not a soul.
I shout out his name.
– Nothing.
And yet he is there.

We never meet but still,
He always precedes me.
Reaching each destination
Before me.

He tears everything to shreds
He topples all that stands
He chases others away from me.
Always one step ahead
He avenges my every goal
He annihilates my every prospect.

No sooner I arrive he has just departed
Takes no risks.
Destruction
is his way of proving mr
his existence.

At night I hear his footsteps.
Locked up in my sleep he hollers
A wounded beast
Awaiting my dawn.

I treat him poorly I know
'Tis that animals
acquaint death

With our name
And I don't want to adapt.

Wherever I go he'll follow
Like my words
Like age.
Our bond is loneliness
His bark my path
And goldfish
Currency of the drowned.

CANADIANS MELT

Go fetch your calculations, your sketches and your maps
that woman whose nipples always
point North
Trace a circle with the needly edge of your compass
right on the drain hole of all things known.
Spread your hesitations, your forged procrastinations,
your inherent tardiness
Lay them on the floor and roll over them hedonically
and perplexed.
See, every distance ought to be a trespass on the visible.
Citizens recycle
Provisions spent
Canadians melt.

Open the windows as you cook, hope the moment
when it all congeals is far away
Contort, simply contort for those who 've spent their
lives measuring lower than 1,60
Turn on the toaster,
That one that transforms love into sex
savagery here – like breakfast or a siesta is just another
time of day
Alarm clocks get under your skin
Friends cash in
Canadians melt.

Between repetition
And its repetition
There where the edge of all which lasts
Meets that which lends it its shape
That's where the sum total resets.
Us, here...
Let's just continue.

Cover your skin with erotic lotions, sniff the whiteness
of the curtain and light the candles
Tonight will come and then we'll see what it is
Until then all the dead share the same name
And that reconciles them
Because,
Birds repent
And poles recede
It's because,
Owners affix
And birds make me twitch
It's mostly because
Poems end
And Canadians melt.

CONSTANTINE THE SINGULAR

I met him at the outrooting of the day
Upright, immobile, standing there
One hand made of clay, the other one of wheat
Heavy eyes and a cut

On the inner sight

Standing there,
Upright and immobile
Quenching his water-pistoled thirst
On the forehead of a rock.

– I loathe others. He said to me.

– All others? I asked him

– Especially

All

Others

(he replied)

– And why do you loathe them? (I asked)

I loathe them he said

I loathe them he said

I loathe them because they are more, he said

– I loathe them because they are more than I.

A HEGEMON

Once upon a time there was a king, sovereign of a land so vast. But alas, his entire kingdom was a bluff. And subjects, he had none, well, not for long, cause down the steep end of the cliff they'd fall and perish. And he had no queens, for they, too, fell and perished. Servants, adjutants and conspirators. All fell down the cliff and perished.

So, he ages in sadness, in boredom. He looks down the cliff and cannot sleep. At times, in a futile effort he counts those falling and hopes to fall asleep.

Gastronomes, lawmakers and traffic policemen.

Jockers, gardeners and housekeepers. All of them disappearing perpendicularly. He counts the faces, the eyes, their hair. All of them falling down the bluff and perishing.

And in this endless fall everything is alike. Loose, the hair get tangled up. The eyes mirroring other eyes.

And the faces facing solely similar other faces.

He sees the face, the eyes, his hair. This is his fall.

And every time it is his fall that he is counting.

It's known to all.

Each sovereign's reign

lasts as long as his fall.

DOORS

It was a night like all others. That night that we were robbed. All of us victims of the same plot, the same coordinated move. A shared occurrence. Our bewilderment an affirmation of their triumph, when the hand finds nothing to unlock, when the hand wanting to knock floats baffled in the void, when the menacing shoulder charges to push and you tumble.

It's because someone stole all the doors of this town. Simultaneously, suddenly and irretrievably. All of the doors of this town.

Wide open buildings, privacy invaded, free passages. My belated sense of property.

In the morning we woke up numb.

Space no longer held duration, there were no homeless and the children we kept secret played dazzled on the streets. A soft breeze caressed our nakedness.

We all then curtsied

To the ferocious dominance of chance

CITY OF LONELINESS

This neighborhood is inhabited primarily by Nietzsches. Fatigued by their infinite return, lingering afar from good and evil, strolling romantic promenades, looking listlessly at idols and twilight, drawing moustaches on posters of Wagner, conversing aloud about the little hunchback, the eagle and the snake. They kiss horses on the lips, they kiss time on the cheeks, they generally do what Nietzsches do. And dawn smiles with all its broken teeth. One day, three Nietzsches were found murdered. Their bodies covered in knife wounds, their age untouched and all their apples eaten. Even when authorities allured to a revenge killing, we knew, with sufficient certainty, that this incident was far more important than a mere mention on the news.

THIS LAND

This land is given its funeral and buried deep down
inside. A child is staring at the construction sites.
Once he was a worker in these places, when he was
older. Only a few things remain blurry.
The memory of tomorrow's age, a scar on the hand,
and perhaps, what this scar reminds him of.
Now the child with his two hands grabs his hand.
The way birds in their sleep claw at the branches.
Not to stop a fall, not to hold on, but just to grab all
the flying left from their day.

THE BOX

I have a small box in which someone is always being slaughtered.

A little larger than a shoebox. A little plainer than a cigar box. Don't know who, don't know whom, but they're slaughtering someone.

you can't hear a sound (except for the times you can).

I place it on the bookshelf, on the table when I want to spend time looking at it, away from the window so the sun won't discolor it;

underneath my bed when I'm feeling naughty.

They're slaughtering someone, even when we're having a party in our house, even on Sunday, even when it's raining.

When I found the box – I won't say how, won't say where – I brought it home, very satisfied.

At first I thought I'd be able to hear the sound of the sea. But no, in there massacres are taking place.

I started to be sickened by the noise, the knowledge of the events, the acts inside the box.

The box revolted me. I had to do something, to liberate myself, calm down, take a shower.

I needed to take charge.

So, I mailed it to a friend. A friend I keep just for giving presents to. I wrapped the box in an

innocently-colorful cardboard, I wrapped the
cardboard in an innocently-colorful ribbon.
Inside the mail box there's a box and in that box
they're slaughtering someone. Placed inside the
mailbox, it's waiting to reach a friend.
A friend I keep just to give presents to.

О ПЕСНИКУ

Томас Цалапатис (Θωμάς Τσαλαπάτης; 1984, Атина, Грчка), грчки песник, драмски писац, есејиста, критичар, преводилац и колумниста. Студирао је на Одсеку за позоришне студије на Филозофском факултету у Атини. Његова прва збирка *Свануће је покољ, џосподине Крак* (*Το ξημέρωμα είναι σφαγή Κύριε Κρακ*, 2011), добила је Националну награду за најбољег младог аутора (2012) и преведена је на италијански језик. Његова друга збирка *Алба* (*Αλμπα*) објављена је 2015. године и преведена је на француски. Године 2016. написао је *Бис* (*Πνιγμός/Αγκόρ*), представу која је постављена у позоришту „Атис” у Атини, у режији Теодороса Терзопулоса. Године 2018. објављена је његова трећа збирка поезије *Географије Фрица и Ланџа* (*Γεωγραφίες των Φριτς και των Λανγκ*). Године 2018. освојио је прву награду за поезију „Premio Inedito-Colline di Torino” за песничку збрику *Перисџаџика* (*Περιστάζικα*). Исте године његова драма *Моника Виџи се више не сећа* (*Η Μόνικα Βίτζι δεν θυμάται πια*) постављена је у Кући поезије (Maison de la Poésie) у Паризу као сценско читање. Представа је постављена у Атини 2019. и објављена је исте године. Његова најновија збирка *Лейџа нашеџ оружја* (*Η ομορφιά των όπλων μας*)

објављена је 2021. године. Учествовао је на многим фестивалима и књижевним манифестацијама у Грчкој и Европи. Од 2008. године пише чланке за новине, часописе и веб магazine. Тренутно је колумниста суботњег издања Εφημερίδα των Συντακτων и недељног издања Ελοχη. Живи у Атини.

Томас Цалапатис
ОВО МЕСТО

Едиција

повеља

Библиотека
ВЕРСОПОЛИС
књига четврта

Издавач
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ“ КРАЉЕВО

За издавача
ЈАСМИНКА МАРКОВИЋ

Главни и одговорни уредник
ДЕЈАН АЛЕКСИЋ

Ликовни уредник
ДРАГАН ПЕШИЋ

Штампа
САЈНОС Нови Сад

Краљево
2023

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.14'06-1

ЦАЛАПАТИС, Томас, 1984-

Ово место / Томас Цалапатис. - Краљево : Народна библиотека
„Стефан Првовенчани“, 2023 (Нови Сад : Сајнос). - 57 стр. ; 18 см. -
(Едиција Повеља. Библиотека Версополис ; књ. 4)
Антологијски избор. - Упоредо срп. и енгл. превод и грч. изворник. -
Текст ћир. и лат. -

- О песнику: стр. 57-[58].

ISBN 978-86-6104-067-2

COBISS.SR-ID 121779465